

PER BOYE HANSEN

Umělecký ředitel Opery Národního divadla a Státní opery

opera

Jeden velký večírek ve Státní opeře! Musica non grata uvádí Ples v hotelu Savoy

Státní operu opanuje lehká múza. Ve dvou premiérách 16. a 18. září zde bude po osmdesáti devíti letech uvedena v režii Martina Čičváka a v hudebním nastudování Jana Kučery revuální opereta **Ples v hotelu Savoy** maďarského skladatele Paula Abrahama, „krále jazzové operety“, jehož závratnou kariéru ukončil v roce 1933 nástup nacismu. Inscenace je součástí cyklu **Musica non grata**, věnovaného skladatelům a skladatelkám pronásledovaným nacionálním socialismem, jenž je realizován za finanční podpory Velvyslanectví Spolkové republiky Německo v České republice.

„Ples v hotelu Savoy v sobě spojuje operetu, operu, tanec a velmi těžké herectví až takového ‚oscarwildovského‘ střihu,“ říká slovenský režisér **Martin Čičvák**. „Pro mě je to jakási iniciační cesta k feminismu. Jedna dívka se zastane sebe, svých práv, z dívky dospívá v ženu,“ dodává.

Dílo plné nečekaných zápletek, jiskřící energií a vtipem, vzniklo v roce 1932 v Berlíně jako poslední ze série tří nejúspěšnějších Abrahamových operet s názvy *Viktorie a její husar*, *Kvítek Havaje* a *Ples v hotelu Savoy* (v originále *Ball im Savoy*). Opereta měla premiéru 23. prosince 1932 v Großes Schauspielhaus v Berlíně, s nástupem Adolfa Hitlera k moci v roce 1933 však byla – stejně jako další Abrahamova díla – v Německu zakázána a Paul Abraham byl nucen jako židovský autor Německo opustit. Jeho další kroky vedly nejprve do Maďarska a po vypuknutí druhé světové války do Paříže, odkud – s několika měsíční zastávkou v kubánské Havaně – emigroval do USA. Posledních čtrnáct let svého života strávil „král jazzové operety“, jak mu Evropa třicátých let přezdívala, v psychiatrických zařízeních, duševně nemocný.

Navzdory pohnuté době, ve které toto dílo vznikalo, si v sobě *Ples v hotelu Savoy* nese obrovský humor a lehkost, svádějící až k představě naivních prvorepublikových filmových komedií. Martin Čičvák ale v jeho příběhu vidí víc. „Dalo by se to udělat jako jízdenka do bezstarostného světa, ale já si myslím, že naší povinností je přinést všechna témata, všechny figury v celé jejich plnokrevnosti,“ říká. „Prostě vyprávět tento příběh se vším, co si zaslouží, pak je to jízda. Měla by to být jízda! Jeden nekonečný večírek, nicméně na večírcích se většinou semele úplně to nejhorší, o čem člověk ani nesnil. Ples v hotelu Savoy je takto napsaný. Jako ples v hotelu Savoy, kde se v darkroomech, byť s elegancí a humorem, může odehrát v podstatě velká tragédie nebo přinejmenším velké věci, po kterých přichází střízlivění a morální kocovina,“ dodává.

Obrovsky zajímavá je hudební stránka operety a její instrumentace. „Ples v hotelu Savoy je plný inspirativních, invenčních písní, které využívají dobové tance – foxtrot, slowfox, tango, pasodoble a samozřejmě waltz. Postavy jako turecký velvyslanec Mustafa Bej s sebou přinášejí i názvuky arabské hudby. Dílo v sobě jednoznačně odráží okouzlení jazzem, kterým ve třicátých letech minulého století rezonovala celá Evropa, nicméně jsou v ní i reminiscence klenutých melodií, které známe například z operet Lehárových,“ přibližuje Abrahamovu hudbu dirigent a skladatel **Jan Kučera**, který dílo hudebně nastudoval. „Paul Abraham byl skladatelem nesmírně moderním, dokonce v jedné části, aniž by to sám tušil, vlastně předjímá rap,“ říká Jan Kučera. Instrumentace *Plesu v hotelu Savoy* je poměrně netradiční,

využívá jak velký symfonický orchestr, tak rytmický jazz band, v němž se objevuje řada netypických nástrojů: banjo, zvláštní typy kytar, mandolína, klavír, celesta, vibrafon a další. Pro tuto inscenaci byla také speciálně zapůjčena dobová bicí souprava. „Snažíme se o zvukovou autenticitu,“ dodává Jan Kučera. Ačkoliv opereta vyžaduje velký ansámbl, slyšíme v některých částech i názvuky salonního orchestru a Abraham rovněž hojně využívá sólových nástrojů.

Nová inscenace Opery Národního divadla a Státní opery si dává záležet rovněž na vizuální stránce. Příběh, který se celý odehrává v Nice na francouzské riviéře, se v tomto směru nevrací do poetiky 30. let, ale sází na nadčasovou eleganci a švih. „Vytvořili jsme kostýmy inspirované francouzskou módou ve stylu ‚haute couture‘, neboť příběh se odehrává ve Francii,“ říká řecko-francouzský kostýmní návrhář **Georges Vafias**. „Kostýmy jsme zasadili do doby, kterou můžeme definovat od 60. let 20. století až po současnost, kde se – viděno naší evropskou optikou – spojuje relativně bezstarostný život s otázkami budoucnosti světa. Stejně tak kostýmy Plesu v hotelu Savoy vyjadřují křehkou budoucnost milostného vztahu, páru i jednotlivce,“ přibližuje Vafias svůj záměr a inspirace. „Ples v hotelu Savoy je příběhem o touze a jak řekl Jean Cocteau: ‚Nejkrásnější šaty se nosí proto, aby se svlékly.‘ Proto zde dostali prostor elegantní muži mající styl, u žen jsem samozřejmě myslel na Diora, Yvese Saint Laurenta a na muzikál a kabaret, ale šaty jsme upravili tak, aby měly současný look. Všechny kostýmy byly zhotoveny s velkou zručností v dílnách Národního divadla,“ dodává Georges Vafias.

Ples v hotelu Savoy se vrací do Státní opery po osmdesáti devíti letech. 9. září roku 1933 jej v tehdejší Novém německém divadle uvedl dirigent Paul Komlós a režisér Renato Mordo. „Oba patřili k významným osobnostem Nového německého divadla a oba vzhledem ke svému židovskému původu museli stejně jako Abraham opustit Evropu“, dodává dramaturgyně opery Jitka Slavíková. „Scénu navrhl slavný scénograf Emil Pirchan, rodák z Brna, mezinárodně respektovaný průkopník moderního jevištního výtvarnictví. V Novém německém divadle vytvořil jako šéf výpravy scénografie pro padesát operních, operetních i činoherních inscenací, včetně Smetanova Dalibora v roce 1930. Od roku 1936 byl scénografem vídeňského Burgtheatru.“

Opereta *Ples v hotelu Savoy* se vedle nesčetných jevištních zpracování dočkala rovněž šesti filmových adaptací a zařadila se tak k nejúspěšnějším operetním titulům 20. století. V hlavních rolích nového pražského nastudování se představí **Vanda Šípová, Doubravka Součková, Jiří Hájek, Csaba Kotlár, Josef Moravec, Tomáš Kořínek, Daniel Matoušek, Barbora Řeřichová, Lucie Hájková, Vladimír Kratina, Richard Haan, Linda Fernandez, Angela Nwagbo** a řada dalších. Ozdobou a velkým lákadlem inscenace jsou velké taneční a sborové scény v podání speciální **taneční company** a **Sboru Státní opery**. Představení je nastudováno v českém překladu **Vlasty Reittererové** ve dvou obsazeních, z nichž každé je výtečným originálem s odlišnou atmosférou a ztvárněním hlavních postav. Inscenace je prvním projektem cyklu *Musica non grata*, který zůstává na repertoáru Opery Národního divadla a Státní opery. Do konce sezony je plánováno osmnáct repríz, včetně silvestrovského uvedení v rámci populárního *Plesu v opeře*. Více informací a vstupenky on-line na www.musicanongrata.cz a www.narodni-divadlo.cz.

Ples v hotelu Savoy

Hudba: Paul Abraham (1892–1960)

Libreto: Alfred Grünwald (1884–1951) & Fritz Löhner-Beda (1883–1942)

Český překlad zpěvních textů a české dialogy Vlasta Reittererová

Detail inscenace: <https://bit.ly/3x9C43A>

Premiéry 16. a 18. září 2022 ve Státní opeře

Reprízy: 2022: 22. 9., 27. 9., 30. 9., 6. 10., 12. 10., 15. 10., 8. 12., 17. 12., 28. 12., 31. 12.

2023: 6. 4., 12. 4., 20. 4., 29. 4., 7. 5., 13. 5., 4. 6., 10. 6.

Fotogalerie:

Web kvalita (72 dpi):

https://drive.google.com/drive/folders/1lb4TRifMPF2O9D0T0eD68nUuNXDyAd_b?usp=sharing

Tisk kvalita (HR):

https://drive.google.com/drive/folders/1-ezTd9_hzGGb6f_vEMlXUJM9etZ7peaS?usp=sharing

© narodni-divadlo.cz | Zdeněk Sokol

Historické fotografie:

<https://drive.google.com/drive/folders/1rqWrv5hoc1vMdRFl2AiVYTOikxGZ27Ct?usp=sharing>

© uvedeno v názvu souboru

Fotogalerie kampaně k Plesu v hotelu Savoy

<https://drive.google.com/drive/folders/13HzBYZvEyBSZaiPC3mNdoGyDZZUYRgKL?usp=sharing>

© narodni-divadlo.cz | Zdeněk Sokol

Inscenační tým

Dirigent: Jan Kučera

Režie: Martin Čiřvák

Výprava: Hans Hoffer

Videoprojekce: Michael Hoffer

Kostýmy: Georges Vafias

Světelný design: Jan Dörner

Choreografie: Laco Cmorej, Silvia Beláková

Sbormistr: Adolf Melichar

Dramaturg: Jitka Slavíková

Obsazení

Madeleine de Faublas: Vanda Šípová / Doubravka Součková
Markýz Aristide de Faublas, její muž: Csaba Kotlár / Jiří Hájek
Daisy Darlington alias José Pasodoble, jazzová skladatelka: Lucie Hájková / Barbora Řeřichová
Mustapha Bey, turecký ambasador: Tomáš Kořínek / Josef Moravec / Daniel Matoušek
Tangolita, argentinská tanečnice: Angela Nwagbo / Linda Fernandez
Archibald, Aristidův sluha: Vladimír Kratina / Richard Haan
Célestin Formant, právník: Marek Frňka / Jakub Svojanovský / Viktor Javořík
René: Petr Jeřábek / Marek Frňka
Majitel krejčovského salónu: Marek Frňka / Zbyněk Šporc
Číšník: Štěpán Piller / Petr Špinar
Bebé: Elena Trčková / Barbora Šampalíková
Paulette: Barbora Šampalíková / Kristýna Štarhová
Lilly: Alžběta Trembecká / Markéta Šandová

Dámská company

Adéla Abdul Khaleg, Zuzana Hladká, Tereza Holubová, Anna Kafková, **Eliška Kenclová**,
Klára Kočárková, Anna Metlická, Karolína Pampelová, Barbora Šampalíková, Markéta Šandová,
Kristýna Štarhová, Klára Šútovská, Alžběta Trembecká

Pánská company

Jan Adam, Martin Dinuš, Marek Frňka, Petr Jeřábek, Jevgenij Lisovik, David Mikula, Štěpán Piller,
Jakub Ressler, Daniel Rybicki, Michal Soukup, Petr Špinar, Zbyněk Šporc

Orchestr Státní opery

Sbor Státní opery

Kontakt press Musica non grata

Iva Nevoralová

PR & marketing Musica non grata
+420 608 028 054
i.nevoralova@narodni-divadlo.cz

Kontakt press Národní divadlo

Kateřina Motlová

PR Opery ND a SO
Tel: +420 725 712 443
E: k.motlova@narodni-divadlo.cz

Tomáš Staněk

Tiskový mluvčí ND
Tel: +420 605 207 249
E: t.stanek@narodni-divadlo.cz

Sociální sítě

<https://www.facebook.com/groups/musicanongrata>
facebook.com/ndopera
instagram.com/narodnidivadlo_opera

...a přece zní dál!
musicanongrata.cz

**Raiffeisen
BANK**

GENERÁLNÍ PARTNER

OFICIÁLNÍ PLATEBNÍ KARTA

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

ŠKODA

V E R M O N T

PARTNEŘI INSCENACÍ

PARTNER PREMIÉROVÝCH VEČERŮ

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Prof. Dr. Dadja Altenburg-Kohl

GENERÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER INSCENACÍ

mediální skupina **mafra**

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

 Český rozhlas